

новлять діти – «соціальні сироти», батьки яких шукають кращої долі за кордоном та поповнюють ряди заробітчан. Батьківські обов'язки в цьому випадку виконують люди невідповідні до цього, або літні бабусі та дідусі, або старші брати та сестри. В цьому випадку дитина відчуває емоційний голод, недостатність уваги і йде шукати для себе прихистку серед таких самих як він. Серед соціальних сиріт є і діти інваліди. Коріння соціального сирітства різноманітні та глибокі: вони можуть бути пов'язані як з негативними соціальними явищами, так і можуть лежати на поверхні.

Для вирішення проблеми бездоглядних і безпритульних дітей необхідно вживати заходи з глобального, стратегічного характеру. Їх реалізація залежить від рівня розвитку суспільства, моралі, духовного життя, політичної культури, ступеня розвитку соціальної сфери.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Закон України «Про охорону дитинства» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 30, ст.142
2. Кузь В. Г., Руденко Ю. Д. Сергійчик З. О. Основи національного виховання. Умань, 1993.328 с.
3. Шинкаренко І. О. Соціальне сирітство як загроза національній безпеці держави. *Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти*: матер. III Міжнар. наук.-практ. Конф. (м. Дніпро, 15 без.2019 р.). Дніпро: Дніпроп.Держ. ун-т внутр. справ, 2019.360 с.

Інна Шинкаренко

*доцент кафедри гуманітарних дисциплін
та психології поліцейської діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат психологічних наук, доцент*

РЕФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ ОСОБИСТОСТІ ПІД ВПЛИВОМ ВІРТУАЛЬНОГО СВІТУ

В порівнянні з алкоголізмом, наркоманією, залежність від комп'ютерних ігор – є складно виліковною. В наш час майже кожна друга людина є в певному ступені залежною від комп'ютера, але хтось більше, а хтось менше.

У сучасних умовах суспільного розвитку, еволюційних процесів у технологічних та інформаційних сферах особливої гостроти набуває питання впливу на психологічний розвиток підлітка, зокрема на формування його особистості та ціннісних орієнтирів, віртуального середовища.

Саме підлітки є тією групою ризику, на яку віртуальний світ здійснює найбільш агресивний вплив. «Підлітковий вік – це найбільш складний та бурхливий період у формуванні особистості дитини, який характеризується глибоким змістом зовнішніх та внутрішніх факторів розвитку» [1, с.34].

Тенденція інтернет-залежності надто сильно впливає на розумову активність підлітка, на формування у нього певних знань та навичок. Такі підлітки частіше за все не бачать себе поза віртуального середовища, тому навіть не намагаються виявити свої здібності, не намагаються планувати своє майбутнє, не вбачають себе самодостатньою та реалізованою особистістю. «У схильних до інтернет-адикції підлітків спостерігається фактичний брак тенденції до планування власного майбутнього. Через надмірну захопленість мережею особистість втрачає контроль над процесами, що відбуваються, виникає так зване розмивання кордонів віртуального і реального світів. Крім того, спостерігається тенденція до ігнорування таких сфер людського життя, як інтимно-особистісні стосунки та професійна спрямованість [2, с. 179].

Не менш важливою підлітковою потребою є потреба у спілкуванні яку вони не завжди

можуть задовольнити у зв'язку з різними обставинами. В той же час інтернет-спілкування створює особливий простір з характерними правилами та законами. Спілкування в реальному світі вимагає від підлітка звертати увагу на різні стани людини, чого бракує у віртуальній реальності.

Надмірне перебування в інтернет мережі також має вплив на психіку та соціальні зв'язки підлітка. Вони починають відмежовуватися від традиційних форм проведення дозвілля (спортивні розваги, змагання).

Як вважає Василенко Н. А., у психічному розвитку підлітка провідна роль належить встановленню системи соціальних взаємовідносин із оточуючими. Розвиток соціальної дорослості – це розвиток готовності дитини до життя в суспільстві дорослих як його повноправного члена. Соціальна незрілість дитини, її залежність від дорослих визначає становище соціальної нерівності у відносинах з дорослими, але можливість само реалізуватися в ігровому просторі, самостійно заробити гроші надає підліткові більшої впевненості в собі, почуття дорослості. Також значну роль відіграє підліткова «мода» на окремі ігри. Для того щоб бути визнаним у групі однолітків необхідно займатися ігровою діяльністю. Внаслідок цього підлітковий вік є особливо сприятливим для формування комп'ютерної гемблінг – залежності.

На відміну від наркоманії, тютюнопаління, алкоголізму, ігроманія належить до аддукції, яка не пов'язана з прийняттям якихось речовин, змінюючи психічний стан[3, с.38].

Якщо підліток повністю поринув у світ комп'ютерної віртуальності і вже не розрізняє вигаданий світ від реального, то є причина для непокоєння батькам та вчителям, оскільки дитина стає «геймером» або «комп'ютерним фанатом». У суспільстві формується цілий клас людей-фанатів комп'ютерних ігор і кількість людей, що потрапляють в цю залежність все більше і більше зростає. Це питання вимагає вивчення з боку психологічної науки. Бо спілкування з геймерами показує, що багатьом з них захоплення аж ніяк не йде на користь, а деякі навіть потребують допомоги. Здебільшого ці люди мають поширені психологічні проблеми, такі як: втрата сенсу життя, невдоволеність собою, деформація нормальних людських цінностей, проблеми з особистим життям. Таким чином, людина ховається за комп'ютер, де знаходить собі розраду і він стає для неї єдиною цінністю.

Таким чином, слід зауважити, що неможливо виключити користування інтернетом на даному етапі розвитку соціуму, але можна деяким чином зменшити діяльність підлітка в мережі. Проблема реабілітації ігрової залежності яка знаходиться на стадії патології і є серйозною загрозою психічному і фізичному здоров'ю людини, викликає занепокоєння в усьому світі. До вирішення цієї проблеми слід підходити комплексно, залучаючи до роботи всі суспільні інститути. Для цього необхідні зміни в законодавчій сфері, регулюючої поширення інтернету, виробництво комп'ютерних ігор, а також контроль за їх виконанням.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Білоущенко В. В. Психологічні особливості Інтернет-залежності в підлітковому віці // Науковий вісник Херсонського державного університету. Психологічні науки. 2013. Вип. 1. С. 33-36.
2. Камінська О. Вплив інтернет-залежності на формування ціннісних орієнтацій молоді // Нова пед. думка: наук.-метод. журн. 2014. №1. С. 178-182
3. Снітко М. А. Компонентнісний підхід до діяльності підлітків у інтернет-мережі // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. Чернігів: ЧДПУ, 2011. С. 35-39.